

Syntax, cvičení 7, Haegeman s. 247–267

Pavel Caha

Řešení připravit na 14./15. 11.

1 Povinné cvičení, bude na zkoušce

1.1 Úkol 1

Nakreslete strukturu vět

- (1) a. Všichni podnikatelé budou muset odvádět daně elektronicky.
- b. Podnikatelé budou muset všichni odvádět daně elektronicky.

Struktura musí zachycovat fakt, že *všichni podnikatelé* je významová jednotka. Obě struktura musí obsahovat posun subjektu.

1.2 Úkol 2

Nakreslete strukturu věty

- (2) Vono bude zítra přšet.

Zamyslete se nad tím, jaký větný člen je *vono*. Můžeme tento výraz označit za podmět? Ať už odpovíte ano, nebo ne, uveďte alespoň jeden důvod pro svoje rozhodnutí.

1.3 Úkol 3

Pokuste se nakreslit strukturu věty (3) (z internetu). Na zachycení struktury nebudete potřebovat posun. Zamyslete se nad tím, kde ve struktuře umístit zájmeno *von*, a kde substantivum *pán*. Který z nich okupuje strukturní pozici subjektu (Spec,TP)? Můžeme některý z nich nechat ve Spec,VP?

- (3) Von bude pán zase dělat ty svý prostocviky.

Nakreslete strukturu věty

- (4) Voni budou ti lidi muset všichni vodejít.

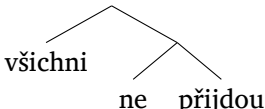
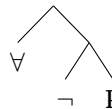
Struktura musí zachycovat to, že *všichni ti lidi* je významová jednotka.

2 Rozšiřující cvičení. Vypracovat, ale nebude na zkoušce

Úvod. V tomto cvičení se budeme dívat na interpretaci vět, kde najdeme negaci (*ne*) a kvantifikátor (*všichni*). Tato slova se někdy označují jako logické operátory. Jejich vzájemné lineární seřazení často vede k rozdílným interpretacím. Začněme u (5), kde je relevantní věta v (5b) a zbytek příkladu je uveden jako kontext, ve kterém je věta (5b) interpretována, aby její interpretace byla zřejmá.

- (5) a. *Osvícená šlechta se snažila svůj soukromý prostor pokud možno poskytovat veřejnosti, jejím skutečným zájmům. Bakala s Teličkou - jako novodobá šlechta - veřejný zájem jenom předstírají, protože s jakou skutečnou účastí veřejnosti na golfovém hřišti počítají? Že přijdou školáci, horníci, důchodci či Romové z kolonie?*
 b. Naopak počítají s tím, že **tito všichni nepřijdou**.
 c. *Prostě se snaží veřejný prostor - s přispěním Evropské unie - získat pro své zájmy.*

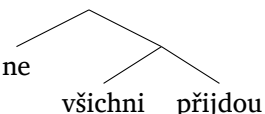
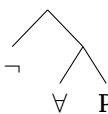
Věta (5b) má interpretaci, která dobře odpovídá lineárnímu seřazení:

(6) Pro všechny platí, že nepřijdou = = = $\forall x (\neg P(x))$

Přečtěte si nyní větu (7).

- (7) slavte (ale počítejte s tím, že **ne všichni přijdou**)

Věta (7) se liší od (6b) lineárním seřazením kvantifikátoru a negace, což koreluje s interpretací. Rozdíl ve významu je v tom, jestli vůbec někdo ze zamýšlené skupiny přijde. V (6b) nepřijde nikdo, v (7) někdo přijde, někdo ne. Interpretaci věty (7) můžeme zachytit následovně.

(8) Neplatí, že všichni přijdou = = = $\neg[\forall x(P(x))] \leftrightarrow \exists x (\neg P(x))$

Nyní se zamyslete nad větou (9b) (z internetu).

- (9) a. *my taky budeme mít lidí tak kolem 20 počítám, ale asi pozveme jich kolem 25, protože*
 b. *počítáme s tím, že **všichni nepřijdou**...*
 c. *no a kdybychom zvali jen 20, tak by se klidně mohlo stát, že nás tam zůstane tak kolem 15,*

Úkoly:

- (10) a. Nakreslete strukturu, která zachycuje lineární seřazení kvantifikátoru, negace a predikátu v (9b). Q, Neg a V ať jsou terminální uzly.
 b. Nakreslete strukturu, která zachycuje interpretaci (skopus) negace, kvantifikátoru a predikátu v (9b). Q, Neg a V ať jsou terminální uzly.
 c. Nakreslete strukturu s posunem subjektu (Q *všichni*) podle VP interní hypotézy, přičemž předpokládejte, že negace je do věty přidána nad VP.
 d. Může nám stromeček s posunem subjektu pomoci vysvětlit paradox seřazení a interpretace?

Podobné příklady z internetu, kde seřazení logických operátorů neodpovídá zamýšlenému významu. Dají se všechny tyto příklady objasnit stejně, jako příklad (9)?

- (11) a. Bylo mi jasné, že všichni nepřijdou. Avšak předpokládal jsem, že přijde několik set lidí.
 b. V každé třídě je 23 až 26 dětí. Asi se dopředu zřejmě počítá, že všichni nepřijdou, ale chodí kolem 23 dětí. Takový počet na jednu učitelku, která má jen 2 ruce, 2 oči a 2 nohy je opravdu neuvěřitelný.
 c. Kdo se nestihl přihlásit, může zkusit přijít ještě ráno na místo konání, může se stát, že všichni nepřijdou, a bude nějaké to místečko.